

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 27 lutego 2023 r.

BADK.DPK.133.3.2023

P10-01/23	Data wpływu petycji 28 grudnia 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 23 lutego 2023 r.

PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

TEMAT

**MOŻLIWOŚĆ NADANIA STOPNIA DOKTORA
W ODPOWIEDNICH DZIEDZINACH NAUKI,
GDY NIE JEST MOŻLIWE WSKAZANIE JEDNEJ DYSCYPLINY**

WNOSZACY PETYCJE: petycja zbiorowa

Przemysław Mroczkowski, Przewodniczący Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie zasad i trybu nadawania stopnia naukowego doktora.

UZASADNIENIE WNOSZACEGO PETYCJE:

Wnoszący petycję uważa, że nowy model kształcenia doktorantów sprzyja tworzeniu rozpraw doktorskich, które przekraczają granice nie tylko dyscyplin naukowych, lecz także dziedzin nauki. Aktualnie obowiązujące przepisy, w przypadku rozpraw obejmujących zagadnienia związane z więcej niż jedną dyscypliną naukową, pozwalając na nadanie stopnia naukowego w dziedzinie nauki jeżeli nie jest możliwe wskazanie konkretnej dyscypliny naukowej.

Autor petycji uważa, że współczesne zaawansowanie prac naukowych, dotyczących nie tylko różnych dyscyplin ale też i dziedzin, powinien powodować stworzenie możliwości by stopień doktora nauk był nadawany bez wskazania dyscypliny lub dziedziny albo w więcej niż jednej dziedzinie nauki. Wnoszący petycję proponują nadanie ust. 7 art. 177 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce następującego brzmienia:

„Jeżeli rozprawa doktorska obejmuje zagadnienia naukowe z dyscyplin naukowych zawierających się w różnych dziedzinach nauki i nie jest możliwe wskazanie dyscypliny, o której mowa w ust. 5, stopień doktora nadaje się w odpowiednich dziedzinach nauki”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574) wprowadza nowy model kształcenia doktorantów i uzyskiwania stopnia naukowego doktora.

Zgodnie z **art. 186** ustawy stopień doktora nadaje się osobie, która:

- posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny lub posiada dyplom, o którym mowa w art. 326 ust. 2 pkt 2 lub art. 327 ust. 2, dający prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa uczelnia, która go wydała;

- uzyskała efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, przy czym efekty uczenia się w zakresie znajomości nowożytnego języka obcego są potwierdzone certyfikatem

lub dyplomem ukończenia studiów, poświadczającymi znajomość tego języka na poziomie biegłości językowej co najmniej B2;

- posiada w dorobku co najmniej: 1 artykuł naukowy opublikowany w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, albo rozdział w takiej monografii, lub dzieło artystyczne o istotnym znaczeniu;

- przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską; spełniła inne wymagania określone przez podmiot doktoryzujący.

Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata **w dyscyplinie albo dyscyplinach** oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.

Zgodnie z **art. 177** ustawy stopień naukowy **nadaje się w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej**. Stopień naukowy doktora **może być nadany w dziedzinie**. Jeżeli rozprawa doktorska obejmuje zagadnienia naukowe **z więcej niż jednej dyscypliny, wskazuje się dyscyplinę**, w której nadaje się stopień doktora albo stopień doktora habilitowanego. Jeżeli zaś, rozprawa doktorska obejmuje zagadnienia naukowe **z więcej niż jednej dyscypliny naukowej zawierającej się w danej dziedzinie** nauki i nie jest możliwe wskazanie dyscypliny, o której mowa w ust. 5, stopień doktora **nadaje się w dziedzinie nauki**.

Zgodnie z **art. 5 ust. 3** ustawy Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, klasyfikację dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, mając na uwadze systematykę dziedzin i dyscyplin przyjętą przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), bezpieczeństwo państwa, konieczność dochowania zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz cele, których realizacji służy klasyfikacja.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2202) określa dwustopniowy podział na dziedziny i dyscypliny. Rozporządzenie weszło w życie 11 listopada 2022 r.

INFORMACJE DODATKOWE:

Obecnie w krajowej nauce funkcjonuje łączenie 10 dziedzin nauki/sztuki, które dzielą się na 56 dyscyplin naukowych i artystycznych.

Dziedzinami nauki/sztuki są:

- nauki humanistyczne: archeologia, etnologia i antropologia kulturowa, filozofia, historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce, polonistyka;

- nauki inżynieryjno-techniczne: architektura i urbanistyka, automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne, informatyka techniczna i telekomunikacja, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria biomedyczna, inżynieria chemiczna, inżynieria lądowa, geodezja i transport, inżynieria materiałowa, inżynieria mechaniczna, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, ochrona dziedzictwa i konserwacja zabytków;

- nauki medyczne i nauki o zdrowiu: biologia medyczna, nauki farmaceutyczne, nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu;

- nauki o rodzinie: nauki o rodzinie;

- nauki rolnicze: nauki leśne, rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia, zootechnika i rybactwo;

- nauki społeczne: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stosunki międzynarodowe;

- nauki ścisłe i przyrodnicze: astronomia, biotechnologia, informatyka, matematyka, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki o Ziemi i środowisku;

- nauki teologiczne: nauki biblijne, nauki teologiczne;

- nauki weterynaryjne: weterynaria;

- sztuki: sztuki filmowe i teatralne, sztuki muzyczne, sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Wskazanie, że stopień naukowy doktora może być nadany jedynie w dziedzinie nauki, a nie w jej ramach w dyscyplinie naukowej (art. 177 ust. 2 zdanie drugie), jest *novum*, które nie jest wystarczająco wyjaśnione w samej ustawie (nie ma bowiem – ze względu na brak odesłania w art. 177 ust. 2 zdanie drugie do ust. 6, do którego z kolei odsyła art. 185 ust. 3 określający jednak jedynie podmiot uprawniony do nadania doktoratu „dziedzinowego” – wskazanych innych przesłanek takiego nadania) ani w uzasadnieniu jej projektu.

W stosunku do dotychczasowego stanu (oczywiście, przy wzięciu pod uwagę zmiany klasyfikacji dziedzin i dyscyplin) nie zmienia się natomiast zasada, zgodnie z którą stopień doktora habilitowanego nadaje się wyłącznie w dziedzinie i w dyscyplinie.¹

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

¹ Izdebski Hubert, Zieliński Jan Michał, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, wyd. II.